

Державна податкова
служба України

Головне управління ДПС у Чернігівській області

Щодо окремих питань визначення мінімального податкового зобов'язання

Роз'яснення, викладені в цьому повідомленні, присвячені окремим питанням врахування сум сплачених податків і зборів при обчисленні мінімального податкового зобов'язання (далі – МПЗ) з урахуванням позиції Міністерства фінансів України (лист від 15.02.2024 № 11230-09-62/4712, далі – Лист) щодо врахування суми сплаченого єдиного податку 4 групи в IV кварталі 2022 року за IV квартал 2022 при визначенні МПЗ за 2023 рік.

Підбірка питань – відповідей підготовлена з огляду на численні запити агровиробників.

1. Чи стосується Лист виключно переплат, що виникли в результаті уточнення податкових зобов'язань за 2022 – 2023 роки відповідно до Закону України від 11 квітня 2023 року №3050-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо звільнення від сплати екологічного податку, плати за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за знищене чи пошкоджене нерухоме майно» (далі – Закон № 3050)?

Вказаний лист стосується в цілому концепції врахування сум сплачених податків у межах нарахованих сум при розрахунку МПЗ за відповідний звітний рік.

2. Підкажіть, будь ласка, у 2023 році подана уточнююча єдиного податку 4 групи за 2022 рік на зменшення у зв'язку із застосуванням пільги на період окупації з 01.03.2022 по 12.09.2022. Ми розумієм, що цю суму зменшення знімаєм із суми сплаченого єдиного податку, яка вказується в розрахунку МПЗ рядок 02.1. і подаємо уточнення МПЗ (тобто зменшення призводить до утворення переплати за 2022)? Тож чи має платник право у майбутніх періодах врахувати цю переплату в МПЗ?

МПЗ – це не податок, а сума, яка збільшує податкові зобов'язання з єдиного податку за рахунок позитивного значення розрахунку МПЗ. Згідно норм Податкового кодексу України (далі – Кодекс) переплата не може бути врахована в розрахунку МПЗ у звітному періоді. Проте, при нарахуванні єдиного податку та погашенні (сплаті) його за рахунок надміру сплаченої суми податкових зобов'язань з єдиного податку, такі суми можуть бути враховані при розрахунку МПЗ у майбутніх періодах у межах нарахованих сум.

3. Де платник може подивитися списання з інтегрованої картки платника? Кабінет? Розрахунки з бюджетом? Колонка сплачено до бюджету? Як по податку на доходи фізичних осіб та військовому збору? Чи відображаються у разі подання уточнення повернення з бюджету?

В електронному кабінеті у розділі «Розрахунки з бюджетом» відображається рух коштів по особовому рахунку. У разі подання уточнюючої декларації суми до зменшення відображаються в кабінеті платника у колонці нараховано зі знаком « - ».

4. Чи потрібно зараз подавати уточнюючі декларації та додатки МПЗ з перерахунком податків/зборів що зараховуються в МПЗ за попередні періоди 2022 та 2023 роки? Чи вірно ми розуміємо, що у разі будь-якого руху по ІКП збільшення/зменшення податків потрібно уточнювати додатки МПЗ? За періоди у яких такий рух по ІКП відбувався?

Платник податків самостійно визначає необхідність подання уточнюючих декларацій у разі якщо у майбутніх податкових періодах він виявляє помилки, що містяться у раніше поданій ним податковій декларації з урахуванням строків давності, визначених статтею 102 Кодексу.

З огляду на те, що додатки до декларації є невід'ємною частиною декларації, у разі виявлення у попередніх періодах помилок, які вплинули на заниження розрахунку значення МПЗ і відповідно єдиного податку до сплати, платник податків може скористатися своїм правом у рамках ст.50 Кодексу та уточнити податкові зобов'язання. При цьому, у разі виявлення таких обставин, сума грошових зобов'язань буде визначатися таким контролюючим органом самостійно (пункт 54.3 статті 54 Кодексу).

5. Сплата орендної плати за державні та комунальні землі за листопад 2023 року має бути 02 січня 2024 року. В який період можна враховувати 20% в МПЗ 2023 чи 2024 рік?

У вказаній ситуації орендна плата за державні та комунальні землі сплачується 02 січня 2024 року (за листопад 2023 року) у зв'язку з перенесенням граничного терміну сплати. Тому такі суми орендної плати за державні та комунальні землі у межах 20 % нарахованої суми можна враховувати при розрахунку МПЗ за 2024 рік.

6. Чи вірно розуміємо, що якщо юридична особа платник єдиного податку 4 група, яка має пільгу по єдиному податку та МПЗ за період, наприклад, березень - вересень 2022 року, НЕ нараховує МПЗ але при цьому на зменшення може враховувати всі сплачені протягом 2022 року податки? Як прив'язка з ІКП? Періоди?

У даній ситуації, при розрахунку МПЗ за відповідний звітний період, можна враховувати всі сплачені, в межах нарахованих сум, відповідні податки, що передбачені Кодексу.

У сумі сплачених податків і зборів не враховуються суми помилково та/або надміру сплачені у податковому (звітному) році суми податків, зборів, платежів.

7. Виграли у листопаді 2023 р. аукціон на право оренди зем ділянки на 7 років, за умовами договору потрібно сплатити річну суму орендної плати наперед. В зменшення МПЗ 2023 року врахуються лише суми орендної плати за листопад, а інша частина коштів не врахується ні в 2023 році, ні в 2024 році?

У вказаній ситуації орендна плата, за умовами договору оренди земельної ділянки, сплачена у листопаді 2023 року наперед в цілому за 7 років і тому

платник податків зобов'язаний буде подати уточнюючий розрахунок з орендної плати за землю на 2023 рік та відобразити нарахування сум орендної плати за листопад 2023 року та січень 2023 року і в подальшому декларувати зобов'язання з цього платежу протягом 7 років. За результатами такого декларування в нього виникатимуть щомісячно податкові зобов'язання з цього платежу.

Тому, у вказаній ситуації та враховуючи перенесення граничного терміну сплати податкових зобов'язань за листопад 2023 року на 02 січня 2024 року, суми орендної плати, сплачені в листопаді 2023 року, в подальшому можуть бути враховані при розрахунку МПЗ починаючи зі звітнього періоду 2024 рік та в майбутніх періодах в межах нарахованих сум податків за відповідний звітний період.

8. Чи вірно, що аванси сплачені в попередньому році, в даному випадку в 2021 році, агровиробник, відповідно до вимог чинного законодавства, має законне право зарахувати у зменшення загального мінімального податкового зобов'язання всю суму сплачених в 2021 році податків, які на початок 2022 року рахувались як сплачені аванси? Чи буде зв'язок з ІКП?

Суми сплачених податків у 2021 році сільськогосподарським товаровиробником, відповідно до вимог чинного законодавства, зараховуються у зменшення загального мінімального податкового зобов'язання.

9. Чи має право агровиробник врахувати у зменшення МПЗ за 2022 рік суму податкового зобов'язання з єдиного податку четвертої групи за IV квартал 2022 року, сплаченого агровиробником протягом 30 календарних днів після закінчення звітнього періоду (до 30 січня 2023 року), наприклад 16 січня 2023 року?

У такому випадку сільськогосподарський товаровиробник не має права врахувати у зменшення МПЗ за 2022 рік (додаток 3 Декларації платника єдиного податку на 2023 рік), проте може врахувати вказані суми при розрахунку МПЗ за 2023 рік в межах нарахованих сум (додаток 3 Декларації платника єдиного податку на 2024 рік).

10. Чи має право агровиробник врахувати у зменшення МПЗ за 2022 рік суму податкового зобов'язання з єдиного податку четвертої групи за IV квартал 2021 року, сплаченого агровиробником протягом 30 календарних днів після закінчення звітнього періоду (до 30 січня 2022 року), наприклад 16 січня 2022 року?

У такому випадку сільськогосподарський товаровиробник має право врахувати у зменшення МПЗ за 2022 рік суму сплаченого єдиного податку в межах нарахованих сум (додаток 3 Декларації платника єдиного податку на 2023 рік).

11. В якому звітньому періоді агровиробник має право врахувати у зменшення МПЗ (за 2022 чи за 2023 рік) суму податкового зобов'язання з єдиного податку четвертої групи за IV квартал 2022 року, сплаченого агровиробником, наприклад 14 грудня 2022 року?

У даному випадку сільськогосподарський товаровиробник має право врахувати вказані суми у зменшення МПЗ за 2023 рік (в додатку 3 Декларації платника єдиного податку на 2024 рік), у зв'язку з тим, що сплата за IV

квартал 2022 року хоч і відбулася 14 грудня 2022 року, проте граничний термін сплати таких зобов'язань згідно вимог Кодексу припадає на 2023 рік.

12. Сільськогосподарський товаровиробник - юридична особа на 4 групі єдиного податку, відобразив у Податковій декларації з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності) за 2022 рік річну суму орендної плати, у тому числі щомісячні податкові зобов'язання. Суму орендної плати за грудень 2022 року у розмірі 4054,00 гривень було сплачено до бюджету 09 січня 2023 року. Чи буде дана сума врахована при розрахунку МПЗ за 2022 рік і в якому розмірі?

Сума сплаченої орендної плати за грудень 2022 року в січні 2023 року у розмірі нарахованої суми 4054 грн може бути врахована при розрахунку МПЗ тільки за 2023 рік.

13. Чи враховуються у зменшення мінімального податкового зобов'язання суми податків, сплачених платником податків згідно з податковими повідомленнями-рішеннями по результатах податкових перевірок? В які саме періоди?

Законодавством не визначено зарахування сум податків, у тому числі штрафів, нарахованих згідно податкових повідомлень-рішень за результатами податкових перевірок, у зменшення мінімального податкового зобов'язання.

14. У 2023 році термін сплати орендної плати за землю за листопад місяць відображено в нарахування в ІКП 02 січня 2024 року, а сплата платниками проведена по терміну 30.12.2023. Таким чином сплата не врахована ні в 2023 році (переплата), ні за 2024 рік (сплачено в 2023 році). Коли відобразити в зменшення МПЗ 20 % оренди?

У такому випадку сільськогосподарський товаровиробник не має права врахувати у зменшення МПЗ за 2023 рік суму сплати орендної плати за землю за листопад 2023 року по терміну сплати 30.12.2023, проте може врахувати вказані суми при розрахунку МПЗ за 2024 рік (додаток 3 Декларації платника єдиного податку на 2024 рік).

15. У 2022 – 2024 роках фермерським господарством (далі – ФГ) були отримані пільги щодо оподаткування земельних ділянок від сільської військової адміністрації (оренда землі, єдиний податок 4 групи, МПЗ). Згідно цих рішень ФГ не декларували зобов'язання по сплаті єдиного податку 4 групи та МПЗ. У 2022 році під час перебування в окупації нічого не вирощували, у 2023 році після самостійного обстеження полів засіяли 30 га, вирощену продукцію реалізували та відобразили в розрахунку питомої ваги. Зараз податкова вимагає написати лист на військову адміністрацію про скасування пільг на ті земельні ділянки, які були в обробітку, та нарахувати єдиний податок 4 групи і МПЗ за 2023 – 2024 роки. В іншому випадку скасують статус платника єдиного податку за 2023 рік і не нададуть статус на 2024 рік. Принагідно зазначити, що ФГ за місцем реєстрації з 01.05.2023 знаходиться на Території активних бойових дій, на яких функціонують державні електронні інформаційні ресурси.

Підкажіть, будь ласка, чи правомірні дії податкової? Чи в когось є така ситуація? Які ваші дії?

Якщо у платника податків настали обставини неможливості виконувати свої податкові обов'язки, зокрема щодо подання звітності визначеної підпунктом 4 пунктом 291.4 статті 291 Кодексу, такий платник відповідно до підпункту 69.1 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу та Наказу Міністерства фінансів України від 29.07.2022 № 225 «Про затвердження Порядку підтвердження можливості чи неможливості виконання платником податків обов'язків, визначених у підпункті 69.1 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України, та перелік документів на підтвердження» подає заяву та відповідні документи (копії документів) про відсутність такої можливості. Після подання таких документів та винесення контролюючим органом рішення щодо можливості чи неможливості своєчасного виконання платником податку свого податкового обов'язку такий платник не пізніше 60 календарних днів з першого дня місяця, наступного за місяцем відновлення таких можливостей зобов'язаний подати звітність, визначену підпунктом 4 пункту 291.4 статті 291 Кодексу з урахуванням вимог підпункту 298.8.4 пункту 298.8 статті 298 та підпункту 10.1 пункту 10 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

Тому, якщо у платника відновилася можливість виконувати свої податкові обов'язки, платник податків для дотримання вимог підпункту 69.1 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, зобов'язаний для підтвердження статусу платника четвертої групи подати декларацію з єдиного податку четвертої групи на 2023 рік не пізніше 60 календарних днів з першого дня місяця, наступного за місяцем відновлення таких можливостей. В іншому разі платник не має права набути статус платника єдиного податку четвертої групи на 2023 рік.

16. Чи потрібно подавати додаток по МПЗ до податкової декларації на прибуток, якщо земля знаходиться на тимчасово окупованій території або території активних бойових дій?

Так, потрібно. При цьому декларуються об'єкти оподаткування – кадастрові номери, площі земельних ділянок та не нараховуються податкові зобов'язання з МПЗ (декларування з прочерками або «0»).

17. У 2023 році частина земельних ділянок сільськогосподарського призначення знаходиться в зоні можливих бойових дій, а частина – в зоні активних бойових дій, після деокупації в жовтні 2022 року. Згідно рішення військової адміністрації ставка земельного податку на всі види земельних ділянок у 2023 році - 0, також прийнято рішення про надання пільги всім платникам земельного податку – 100 %. Індивідуальні заяви про надання пільги не подавали. Чи буде нараховане МПЗ?

Не підлягає нарахуванню та сплаті загальне МПЗ за земельні ділянки (земельні частки (паї)), що розташовані на територіях активних бойових дій або на тимчасово окупованих російською федерацією територіях України, які включені до Переліку територій, так як платники в цей період:

мали право не нараховувати та не сплачувати плату за землю на підставі підпункту 69.14 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX Кодексу для платників податку на прибуток та платників єдиного податку третьої групи;

мали право не нараховувати та не сплачувати єдиний податок четвертої групи на підставі підпункту 69.33 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX Кодексу для платників єдиного податку четвертої групи.

При цьому декларуються об'єкти оподаткування – кадастрові номери, площі земельних ділянок та не нараховуються податкові зобов'язання з МПЗ (декларування з прочерками або «0»).

18. Внесіть, будь ласка, ясність, чи поширюється на господарство пільга зі сплати єдиного податку 4 гр., МПЗ, орендна плата за землю, якщо згідно переліку територій № 309 віднесені до територій, які знаходяться на території активних бойових дій, на яких функціонують державні електронні інформаційні ресурси.

Відповідно до підпункту 69.33 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX Кодексу з урахуванням норм Постанови від 30.04.2024 року № 485 «Про внесення змін до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2022 року № 1364» за об'єкти оподаткування, розташовані на території активних бойових дій, на яких функціонують державні електронні інформаційні ресурси, єдиний податок четвертої групи не нараховується та не сплачується, починаючи з 01.05.2024 до дати завершення на таких територіях активних бойових дій.

Більш детально можна ознайомитись з інформацією за покликанням:
<https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/799379.html>

Контакт-центр ДПС України: 0-800-501-007. **Сервіс "Пульс"** 0800-501-007.
Вебпортал ДПС: <https://tax.gov.ua/>, субсайт Головного управління ДПС
у Чернігівській області: <https://ch.tax.gov.ua/>.
14000, Чернігів, вул. Ремісника, 11, тел.: (0462) 652-300